

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Lubora Veselého a soudců JUDr. Elišky Galiazzo a JUDr. Michala Prince ve věci

žalobkyně: **B. C.**, narozená dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
zastoupená advokátem Mgr. Viktorem Pakem
sídlem Francouzská 171/28, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo dopravy**, IČO 66003008
sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1

o 300 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 22. prosince 2023, č. j. 15C 224/2021-41,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 900 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Z.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Odůvodnění:

1. Uvedeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 300 000 Kč se specifikovaným úrokem z prodlení a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 2 100 Kč.
2. Vycházel ze zjištění, že žalobkyně byla dne xxx okolo 17:00 hodin účastnicí dopravní nehody na 257. km dálnice ve směru na xxx, po nehodě se uchýlila do prostoru za svodidly a posléze se tímto prostorem vydala v protisměru jízdy k vozidlu policie, které zastavilo za havarovanými vozidly, přitom spadla do 2 m hlubokého betonového propustku vodního toku xxx, nacházejícího se na pozemku parc. č. xxx v k. ú. xxx, jehož vlastníkem je Česká republika. Policie uživatelům dálnice doporučuje v případě nehody, aby neprodleně opustili místo nehody za svodidlo po pravém okraji dálnice. V důsledku pádu došlo u žalobkyně k poranění dolní končetiny, které si vyžádalo operační zákrok. Žalobkyně uvedla, že po dopravní nehodě spolu s dalším účastníkem nehody zavolala policii, poté šli za svodidla, policisté po příjezdu zastavili se svým vozidlem asi 20 m za vozidly zúčastněnými na nehodě, přišli za účastníky nehody a následně žalobkyni vyzvali, aby se dostavila k policejnímu vozidlu. Žalobkyně se vydala volně podél svodidel k policejnímu vozidlu, najednou vstoupila do prázdna a spadla do hluboké díry, kterou neviděla, byla relativně tma, nebylo dobře vidět. Po právní stránce soud prvního stupně poukázal na ustanovení § 2900, § 2901 a § 2958 OZ a § 9 a § 12 zák. č. 13/97 Sb. a uvedl, že žalovaná je ve věci pasivně legitimovaná, neboť mostní objekty a propustky jsou součástí dálnice, přičemž vlastníkem dálnice je stát. Žalobkyně po nehodě překonala svodidla v místě mimo předmětný propustek, dále se pohybovala za svodidly podél nich, a spadla do propustku za snížené viditelnosti, kdy propustek neviděla. Pokud jde o doporučení policie uchýlit se po nehodě za svodidla, toto směřuje k tomu, aby se účastník nehody dostal do bezpečí, nikoliv k tomu, aby se za svodidly pohyboval. Prostor za svodidly není určen k pohybu chodců, tomuto účelu nemusí být uzpůsoben, pokud se tam účastník dopravní nehody pohybuje, musí zejména za snížené viditelnosti dbát zvýšené opatrnosti. To však žalobkyně nečinila, šla normální chůzí, pokud by šla pomalu a našlapovala opatrně, případně se přidržovala svodidel, mohla propustek včas zaregistrovat a zabránit pádu, předně se však v tomto místě vůbec neměla pohybovat. Dané místo je opatřeno zvýšeným zábradlím tak, aby v místě přiléhajícím k propustku nebylo možné svodidlo překonat, čímž ze strany žalované bylo učiněno opatření k zabránění pádu do předmětného propustku. Soud prvního stupně uzavřel, že žalobkyně si předmětný pád zavinila sama svým neopatrným počínáním, a proto žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.
3. Rozsudek napadla odvoláním žalobkyně. Namítala, že výzvě policistů, aby se dostavila k jejich vozidlu, nemohla vyhovět jinak, než právě pohybem za svodidly podél nich, když podle § 4 písm. b) zák. č. 361/2000 Sb. je každý povinen řídit se pokyny policisty a podle § 35 odst. 1 cit. zák. jsou mimo obslužná zařízení dálnice účastníkům provozu vstup na dálnici a chůze po dálnici zakázány. Argumentace, že se mohla svodidel přidržovat, nemá oporu ve skutkových zjištěních, není zřejmé, zda je vůbec reálné, aby se svodidel při chůzi přidržovala. Žalovaná coby vlastníkem dálnice i předmětného propustku neopatřila 2 m hluboký propustek s kolmými betonovými stěnami v prostoru za svodidly zábradlím, čímž podle § 2901 OZ vytvořila nebezpečnou situaci, a proto za vznik škody odpovídá. Závěrem vytkla soudu prvního stupně nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku a navrhl, aby jej odvolací soud zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

4. V doplnění odvolání žalobkyně poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25Cdo 244/2015 a závěry tam učiněné vzhledem k povinnosti vlastníka pozemku předcházet škodám.
5. Žalovaná ve vyjádření k odvolání odkázala na dosud učiněná vyjádření v průběhu řízení, setrvala na námitce nedostatku své pasivní legitimace s poukazem na § 14 odst. 2 písm. a) zák. č. 13/97 Sb. a uvedla, že pokud někdo vytvořil nebezpečnou situaci, byl to vlastník vyvýšené římsy mostu, která je součástí přilehlé veřejně přístupné účelové komunikace. Žalobkyně si navíc nepočínala dostatečně opatrně, pokud se pohybovala za svodidly při snížené viditelnosti normální chůzí, nic jí nebránilo v tom, aby se stejnou cestou vrátila zpět k místu, odkud opustila prostor dálnice, nebo, aby vyčkala na policistu, který by ji bezpečně odvedl tam, kam bylo třeba. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Při odvolacím jednání žalovaná doplnila, že odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu provedený žalobkyní není přílehlavý, nejde o obdobný skutkový stav, žalovaná není vlastníkem předmětného propustku, potok je navíc na více pozemcích různých vlastníků, a není zřejmé, proč nezabezpečení propustku je vytýkáno právě žalované.
6. Odvolací soud v souladu s § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval dokazování fotografiemi zobrazujícími místo, kde k předmětné události došlo. Na dvou fotografiích pořízených Policií ČR je zachycena situace na místě po příjezdu vozidla policie. Z fotografií je zřejmé, že vozidlo policie zastavilo zhruba 15–20 m za vozidlem žalobkyně, napravo od obou vozidel jsou viditelná svodidla, vozidlo policie stojí v místě, kde nad svodidly začíná vyvýšené zábradlí, vozidlo žalobkyně stojí na druhém konci tohoto vyvýšeného zábradlí tedy v místě, kde toto zvýšené zábradlí nad svodidly začíná z druhé strany. Fotografie předložená žalobkyní zachycuje betonový propustek obdélníkového tvaru s vyznačenou šipkou, kde měla žalobkyně do propustku spadnout, mezi propustkem a dálnicí je nad svodidly vyvýšené zábradlí, horní hrana propustku není v jedné rovině, v místě za zábradlím nad svodidly je v rovině terénu, z dalších tří stran je vyvýšena. Ze tří fotografií pořízených žalovanou, resp. společností Roušar mosty, s. r. o., je zřejmé, že propustek obdélníkového tvaru se nachází mezi dálnicí a účelovou komunikací, na straně hraničící s dálnicí jsou svodidla v celé délce propustku navýšena o zábradlí, z ostatních tří stran je propustek volně přístupný.
7. Poté odvolací soud přezkoumal z podnětu odvolání žalobkyně napadený rozsudek i řízení předcházející jeho vyhlášení podle § 212 a § 212a o. s. ř. a neshledal odvolání důvodným. Odvolací soud vychází ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, částečným zopakováním dokazování výše uvedenými fotografiemi byla pouze upřesněna zjištění obsažená v odůvodnění napadeného rozsudku o konkrétní podobě místa, kde k pádu žalobkyně do propustku došlo. Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný, soud prvního stupně vysvětlil, z jakých zjištění vycházel a jak věc právně posoudil (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2543/2011).
8. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že doporučení policie, aby účastník dopravní nehody na dálnici opustil vozidlo a uchýlil se do bezpečného prostoru za svodidly, směřuje k tomu, aby se účastník nehody dostal do bezpečného prostoru za svodidly, a nikoli k tomu, aby se v tomto prostoru dále jakkoli pohyboval. Z fotografií daného místa, jimiž bylo při odvolacím jednání zopakováno dokazování, vyplývá, že vozidlo policie zastavilo zhruba 15–20 m za vozidlem žalobkyně, obě vozidla stojí na okraji dálnice poblíž svodidel, předmětný propustek se nachází na druhé straně svodidel, od dálnice je oddělen zábradlím zvýšeným nad svodidly, a to v prostoru mezi vozidlem žalobkyně

a vozidlem policie. Žalobkyně vypověděla, že policisté poté co zastavili, „blikali“, podívali se, co se stalo, a potom žalobkyni vyzvali, aby se za nimi dostavila. Na žalobkyni tedy bylo, aby se dostavila od svého vozidla k vozidlu policie na vzdálenost zhruba 15–20 m, a za tohoto stavu nebyl žádný důvod, aby se pohybovala v prostoru za svodidly, neboť mohla jednoduše tuto krátkou vzdálenost přejít po okraji dálnice v prostoru před vozidly bez toho, aby (poté, se vrátila po příjezdu policie ke svému vozidlu) svodidla překonávala nejprve v místě u svého vozidla, a poté (aby se mohla dostat k vozidlu policie) znovu zpět v místě u vozidla policie. Neobstojí přitom poukaz žalobkyně na § 35 odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb. zakazující chůzi po dálnici, neboť v případě dopravní nehody jde o mimořádnou situaci, v jejímž rámci pohyb účastníka dopravní nehody od jeho vozidla směrem k vozidlu policie na vzdálenost 15–20 m po okraji dálnice nelze považovat za chůzi po dálnici. Takováto chůze mezi vozidlem žalobkyně a vozidlem policie na krátkou vzdálenost přitom nepředstavuje žádné nebezpečí, neboť zastavené vozidlo policie se spuštěnými výstražnými majáky dostatečným způsobem všem účastníkům silničního provozu dává najevo, že na dálnici došlo k mimořádné situaci, a nepřipadá tak v úvahu, že by v tomto krátkém úseku mezi oběma vozidly mohlo dojít k jakémukoli ohrožení zde přítomné osoby dalšími účastníky silničního provozu. Žalobkyně však místo toho, aby zcela bezpečně od svého vozidla přešla na vzdálenost 15–20 m po okraji dálnice podél svodidel k vozidlu policie, k tomuto přesunu použila prostor za svodidly v neznámém místě za snížené viditelnosti, aniž by k tomu existoval jakýkoli důvod. Toto počínání lze přičítat výlučně žalobkyni, neboť šlo o jedinou příčinu, v důsledku které došlo k pádu žalobkyně do propustku v prostoru za svodidly, a ve smyslu § 2918 OZ lze proto konstatovat, že škoda žalobkyni vznikla výlučně následkem okolností, které se přičítají jí coby poškozené, z čehož vyplývá závěr, že žalobkyně si škodu způsobila výlučně sama svým počínáním a nikdo další (tedy ani žalovaná) za takto vzniklou škodu neodpovídá, a to ani ve smyslu § 2900 či § 2901 OZ. Je proto již nadbytečné zabývat se tím, zda bylo povinností žalované předmětný propustek zabezpečit ze všech čtyř stran zábradlím bránícím možnému pádu osob do tohoto propustku, neboť ani eventuální porušení takové povinnosti žalovanou by nic neměnilo na tom, že v daném případě škoda žalobkyni vznikla výlučně následkem okolností, které se přičítají jí.

9. Lze tedy uzavřít, že soud prvního stupně rozhodl správně, pokud žalobu zamítl, a proto odvolací soud potvrdil napadený rozsudek podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný včetně výsledku sporu odpovídajícího akcesorického výroku o nákladech řízení.
10. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., neboť žalovaná měla i v odvolacím řízení plný úspěch. Náklady řízení představuje paušalizovaná náhrada hotových výdajů nezastoupeného účastníka za 3 úkony (vyjádření k odvolání, příprava účasti na odvolacím jednání, účast na odvolacím jednání) po 300 Kč podle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která

v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena nebyla nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 19. června 2024

Mgr. Lubor Veselý v. r.
předseda senátu